

Bauer-ügy?

Jó hír, hogy Bauer Tamás indul szombaton az SZDSZ tisztújító küldöttgyűlésén az elnöki posztért folyó versenyben. Sietve mondom, itt nincs az ismert retorikának megfelelő „rossz hír”. A dolog úgy jó, ahogy van. Egy demokratikus pártban természetes és fontos a választás lehetősége. Ha nagyon szükkeblő akarnék lenni, legfeljebb azt mondhatnám, hogy a hír későn jött. Az SZDSZ-en belül és a párt körül hosszú ideje folyik a vita arról, hogy ez az egyedülálló rendszerváltó politikai erő – egyre csökkenő népszerűsége folytán – milyen politikát folytasson. Bauer egyik markáns képviselője azoknak, akik a gyökeres változást követelik. Személye tehát alternatíva Kuncze Gáborral szemben.

Bauer jellegzetes egyéniség. Szókimondó, nem kerülki (sokszor éppen keresi) a konfrontációt, felkészült közgazdász, jó parlamenti vitázó, ügyes publicista. Munkáját szinte páratlan szorgalommal, odaadással végzi. Egy ilyen ember – mondanók – nyereség minden pártnak. És legutóbb mégsem kapott biztos befutó helyet az SZDSZ választási listáján. Nem is jött be. A párt országos tanácsa kétszer is mással (Mécs Imrével és Mézes Évával) töltötte be a megüresedett parlamenti helyeket. Bauer kimaradt a parlamentből, amely szegényebb lett egy vitaképes képviselővel. De szegényebb lett az SZDSZ is? Sokan gondolják – Bauer felsorolt előnyei miatt –, hogy igen. De miért nem gondolja ezt a párt ügyvivői testületének és országos tanácsának többsége?

Rögzítsük mindenekelőtt, hogy Bauer háttérbe szorítása nem az SZDSZ egyes vezetőinek döntése, hanem a nevezett testületeké. Demokratikus választással döntöttek arról, hogy ki milyen helyet kap a választási listán, és arról is, hogy kivel töltik be a megüresedett képviselői posztokat. Persze igaz lehet annak az SZDSZ-es vezetőnek, aki szerint más lett volna az eredmény, ha Kuncze, Magyar vagy Pető feláll, és javasolja Bauer megválasztását. Ez annál inkább is feltételezhető, mert már volt rá példa. Az 1998-as kongresszuson Pető lelkes beszédben ajánlotta, hogy válásszák be Bauert az ügyvivői testületbe, mert ezzel biztosítják, hogy képességeit a párt javára fordítsa, nem viszi a nyilvánosság elé a belső problémákat, tiszteletben tartja a pártfegyelmet. Bauer akkor ügyvivő lett. Most az SZDSZ egyetlen karizmatikus vezetője sem áll ki mellette, mert Bauer nem váltotta be a magatartásához fűzött reményeket. De be kellett volna-e neki azokat váltania? Nem inkább az a helyzet, hogy egy liberális pártnak el kell viselnie a kritikát?

De igen. Az SZDSZ-nek el kell viselnie a kritikát. Az éles kritikát is. A külsőt, a belsőt egyaránt. Az viszont nem mindegy, hogy ki kritizál és milyen fórumon. Mert ha **Eörsi István** nekiveselkedik, és – mint teszi ezt évek óta – lepedőnyi cikkekben leszedi a keresztvizet (joggal vagy anélkül) a pártról és egyes vezetőiről, az egy dolog. Neki kell eldön-

tenie, hogy használ-e ezzel az – ahogy mondja, a szívéhez közel álló – SZDSZ-nek, vagy nem. Lehet, hogy bírálatának nem örülnek a párt vezetői, de ez az ő dolguk. Nekik ezt – liberális párt lévén – valóban el kell tűrniük. Viszont más az, ha ugyanez a kritika a nyilvánosság előtt a párt egyik vezetőjének (ügyvivőjének, parlamenti képviselőjének) szájából hangzik el. Bauer évek óta hirdeti a nyilvánosság előtt minden fórumon, hogy az SZDSZ bukott párt, vezetői erkölcsstelenek, akik nem tudják, nem is akarják képviselni a liberális elveket. Milyen természetes reakciót vált ki egy ilyen cikk a potenciális SZDSZ-választóból? Olyat, hogy ezt a pártot nem érdemes választani, hiszen a vezetői is így beszélnek róla. (Képzeljük el, meddig maradna helyén a BMW egyik igazgatója, ha arra biztatná a vásárlókat, hogy az ő autójukat ne vegyék, mert csapnivalóan rossz.) Itt van a probléma: egy vezető bírálatának az illetékes pártfórumon a helye. Ha igazat adnak neki, változik a politika. De ha a többség úgy határoz (mint Bauer esetében), hogy nem fogadja el a bírálatát, akkor mint jó demokratának meg kell hajolnia a döntés előtt. Csak azt nem teheti, amit Bauer a helyhatósági választások előtt tett: cikket ír az ÉS-be Bukás pótvizsgán címmel arról, hogy szerinte az SZDSZ kormányon és ellenzékben egyaránt csődöt mondott (mond), és kimúlásra van ítélve. A szerkesztőség megjegyzése szerint a cikket a helyhatósági választások előtt (!) küldte el

a szerző a lapnak, amely azt csak a választások után közölte (ÉS november 8.). Egyértelmű, hogy Bauer rontani akarta a párt választási esélyeit. Ez nemcsak kicsinyes és egy Bauer Tamáshoz méltatlan bosszú, hanem erkölcsstelen is. Másutt ezért pártfegyelmet indítanak ellene.

Azt egy pillanatig sem vitatom, hogy Bauer őszintén gondolja, amit ír és mond. Elgondolásai mellett kiáll, harcol értük, nem enged belőlük. Hiányzik belőle a készség annak a maximának a figyelembevételére, amely a diplomatakirály, Charles Maurice Talleyrand óta minden politikai kézikönyvben megtalálható: „A politika a kompromisszumok művészete.” A kompromisszumképtenség nem feltétlenül negatív jelző az életben. Fontos elvi, erkölcsi kérdések esetében akár nélkülözhetetlen erény is lehet. A napi politikában azonban az esetek többségében nem erkölcsi kérdésekben kell dönteni. Ott legtöbbször olyan megoldási lehetőségekből kell választani, amelyek közül egyik sem erkölcsstelen. Máskor meg kell elégedni a kisebb rosszal, és mindig késznek kell lenni a tévedés beismerésére. Mindez adottság kérdése. Akiből ez hiányzik, mint – véleményem szerint – Bauer Tamásból, az minden más képessége ellenére is csak feltételesen alkalmas a politikusi foglalkozásra.

Kasza László
újságíró